

zien sterven tengevolge van een onbetekenend vingerwondje, waarvoor de patiënt zelf geen arts had geraadpleegd — beschouwt men de actieve immunisatie van kinderen, adolescenten en volwassenen zeker niet als een vrijwel overbodige aanhang die men „op sleeptouw” meeneemt.

Het „in dubiis abstine” geldt bij verwondingen, waarbij met de mogelijkheid van infectie met tetanuskiemen of -sporen steeds rekening gehouden moet worden, beslist niet; daarvoor komt dan altijd in de plaats „toch serum”, tenzij . . . de patiënt geïmmuniseerd is.

Zeist, 26 mei 1961

W. H. BEEKHUIS

ETIOLOGIE EN PATHOGENESE VAN DE MARGARINE-ZIEKTE

Het artikel van MALI, MALTEN en VAN NEER (1961) betreffende de oorzaak van de planta-ziekte geeft ons aanleiding tot de volgende opmerking:

Een onderzoek naar de mogelijke immunologische achtergrond van deze ziekte werd door ons verricht. Dit onderzoek werd 26 augustus 1960 in opdracht van en in samenwerking met het Rijks Instituut voor de Volksgezondheid aangevangen. Het rapport van 2 november 1960 waarin onze studie-resultaten werden bewerkt is tot nu toe nog niet voor publikatie vrijgegeven. Wij stellen ons echter voor het rapport op een nader te bepalen tijdstip aan het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* ter publikatie aan te bieden.

Het volgende moge echter worden aangehaald: Met behulp van elektroforese- en immuno-elektroforeseproeven werd aangetoond, dat afbraakprodukten van de emulgator zich bonden aan lipoidrijke eiwitten in de albuminefractie van mensenserum.

In een blind uitgevoerde proef werd met passieve anafylaxie-proeven op caviae, een juist onderscheid gemaakt tussen patiëntensera en sera van normale personen. Deze proeven gaven voldoende aanleiding tot de onderstelling, dat aan de bekende huidaandoening bij patiënten een immunologisch proces ten grondslag ligt. Wij menen dan ook bij patiënten de aanwezigheid van circulerende antistoffen te hebben aangetoond, die zijn ontstaan ten gevolge van actieve immunisatie na het eten van Planta-rood.

Literatuur: MALI, J. W. H., K. E. MALTEN en F. J. C. VAN NEER (1961) Etiologie en pathogenese van de margarine-ziekte. *Ned. T. Geneesk.* 105, 801.

Amsterdam, 8 mei 1961

K. W. PONDMAN,
Centraal Laboratorium van de
Bloedtransfusiedienst van het
Nederlandsche Roode Kruis

BERICHTEN BUITENLAND

Wereldberichten

Secretaris-generaal van de Wereldvereniging van geneeskundigen. — Ter opvolging van Dr. HEINZ LORD die kort na zijn ambtsaanvaarding is overleden, werd Dr. HARRY S. GEAR tot secretaris-generaal van de World Medical Association benoemd. De nieuw benoemde functionaris is „director of pneumoconiosis research, Council for scientific and industrial research” te Johannesburg en door zijn activiteiten op preventief en sociaal organisatorisch gebied internationaal georiënteerd (*Brit. med. J.*, 13 mei, bl. 1402).

België

Herinnering aan Bordet. — Naar aanleiding van het overlijden van JULES BORDET werd in deze rubriek (bl. 880) er aan herinnerd dat de reactie van Bordet en Gengou heeft

geleid tot de reactie van Wassermann. De Duitse onderzoekers kozen zich extract van syfilitische lever tot antigeen, en alles scheen duidelijk tot het bleek dat men ook normale lever en andere dingen in de plaats van het specifieke antigeen kon toepassen. Dat hem dit is ontgaan moet voor BORDET een wolkje aan de heldere hemel van zijn succes zijn geweest. Inderdaad had hij zelf gevonden dat normale weefsels bij aanwezigheid van syfilisserum alexine kunnen binden, zodat hij besloot dat de reactie niet specifiek is en dus onbruikbaar. „Qu'elle fût cependant hautement caractéristique de la syphilis, comme les observations ultérieures devaient le montrer, est un de ces pièges que la Nature tend parfois, même à ses favoris.” (*Rev. méd. Liège*, bl. 271).

Denemarken

Huisvesting van ernstig invaliden. — Het grote aantal invaliden, slachtoffers van de poliomyelitis-epidemie van het jaar 1952, leidde te Kopenhagen tot verschillende stelsels voor verzorging, in overleg met de patiënten volgens hun wensen en noden uitgedacht. Aan de behoeften van één groep kon met de beschikbare middelen niet worden tegemoetgekomen. Zij verlangden dat de deskundige verpleging die zij dag en nacht behoeven hun in de kring van het gezin zou worden gegeven. Aldus ontstonden organisatie en bouwplan die twee jaar geleden in deze rubriek werden omschreven (1959, bl. 1450). Verleden jaar is het flatgebouw dat 170 gezinnen en het nodige verplegende personeel kan huisvesten geopend. Voor de patiënten met ademhalingsmoeilijkheden zijn extra voorzieningen ontworpen. Onder de titel „Family flats with a nursing annexe” vindt men het stelsel door een afdelingschef van het departement van sociale zaken in de *Lancet* van 20 mei (bl. 1106) beschreven.

Duitsland

Sectio caesarea na de dood van de moeder. — In de literatuur van de laatste 250 jaar zijn ongeveer 120 gevallen beschreven, waarin na de dood van de moeder door sectio caesarea nog een levend kind kon worden geboren. Twee derde van deze gevallen geschiedde in deze eeuw. Eclampsie was met 40 gevallen, tuberculose met 30 gevallen vertegenwoordigd; dan volgden hartlijden met 8 en ongelukken met 5 gevallen (*Dtsch. med. Wschr.* bl. 1014).

Engeland

Honderd jaar kleurenfotografie. — De *British medical Journal* van 13 mei (bl. 1376) herdenkt in een uitvoerig redactioneel artikel de voordracht over trichromatische kleurenfotografie die de grote Britse natuurkundige JAMES CLERK MAXWELL (1831-1870) honderd jaar geleden in de Royal Institution hield. Dezer dagen zal de gebeurtenis ter gelegenheid van een Maxwell Colour Centenary Conference worden gevierd.

Verenigde Staten

Strijd tegen verontreiniging van de lucht veroorzaakt door bezwangerde mist. — De rampen in de Maasvallei bij Luik (1911, 1930), te Londen (1952) en te Donora (bij Pittsburg) zijn nog niet vergeten. Dank zij de „Clean Air Act” is men in Engeland reeds een eind op de weg van verbetering gevorderd. De Amerikaanse Public Health Service heeft thans een division uitsluitend voor „air pollution” bestemd. „Its job is to determine the affects of air pollution on human health, determine the effects of air pollution on the nation's agricultural economy, resulting from air pollution damage to animals and crops, find better ways of measuring the economic loss from air pollution damage to